

Rondom de kust van Groot Brittannië

2016

deel 13

Maandag 5 september – zondag 11 september

Herman Ritter en Ellen Burgmans

Maandag 5 september

Perranuthnoe Beach – Marazion St Michael's Mount beach

Het heeft de hele nacht geregend maar gelukkig is het nu weer droog. Het is hoog water en het is onmogelijk om op het strand te komen: het water komt tot halverwege de trap naar het strand. Na het ontbijt rijden we (terug) naar Penzance om boodschappen te doen. Naast de gewone dagdagelijkse spullen zijn we op zoek naar een stuk metaalstrip om het rechterzijraam te repareren. De houder waarin het raam op en neer gaat is afgebroken en nu zakt het raam steeds naar beneden. Voorlopig de zaak met ductape vastgezet maar het moet beter.

Op het hele industrieterrein van Penzance is geen stuk alu-strip te vinden. We worden doorverwezen naar een bedrijf dat classic cars restaureert maar de eigenaar-monteur-etc. Heeft vandaag boekhouddag en kan ons pas morgen in de garage van dienst zijn. Dan maar voorlopig doorrijden met het noodverband.

Penzance heeft een behoorlijk grote haven. De veerboot naar de Scilly Eilanden vertrekt er en er liggen veel (kleine) vissersbootjes en pleziervaartuigen. Langs de waterkant lopen grote groepen, de naam zegt het al, oeverlopertjes die opgejaagd op één van de bootjes gaan zitten. De grote winkelstraat, Market Jew Street, staat vol met leuke en soms interessante winkels. Het ligt tegen een helling aan en

de winkels aan de andere kant van de straat liggen een meter hoger. Aan het einde van de straat staat het standbeeld van Sir Humphry Davy, de uitvinder van de veiligheidslamp voor de mijnwerkers.

Iets naar het oosten bij het dorpje Marazion, ligt het eiland St Michael's Mount, een 100 meter hoge rots met een kasteel erop. Je kunt er, net als bij Mont St Michel in Frankrijk, alleen bij eb via een smalle weg naar toe wandelen.

We parkeren de bus bij Longrock aan het strand. Daar is ruimte en kost het niet veel. Vlak bij St Michael's Mount in Marazion betaal je veel geld en wordt de parking 's nachts gesloten.

We wandelen een kleine 2,5 km langs het strand naar Marazion en steken over naar het eiland. Het pad van kinderkopjes is geveegd en alle glibberige zeewier ligt nu naast het pad.

Bovenop de rots staat het kasteel van de St Aubin familie die er sinds 1679 wonen. Het is sinds 1954 eigendom van de National Trust maar de Aubins mogen er in blijven wonen. En wij kunnen als National Trust leden voor niks naar binnen.

Beneden aan de voet van de rots ligt een mini haventje, een rijtje (personeels) woningen, wat werkplaatsen en een café. Er wonen 30 mensen op het eiland. Trots van het eiland is een reusachtig amphibievoertuig, een vrachtwagen met een scheepsschroef en een roer, die bij slecht weer de verbinding tussen het eiland en het vasteland kan onderhouden. Het is een koninklijk voertuig want koningin Elisabeth II heeft er mee gereden / gevaren toen ze bij de St Aubins op bezoek kwam.

Het laagwater valt in de middag dus kunnen we te voet over. De zon is gaan schijnen en we lopen rechtstreeks naar de pub, lekker in de zon zitten met een prachtig uitzicht over Mount's Bay.

We verspelen zo onze kans om de rots te beklimmen en het kasteel te bezoeken. Het water begint te stijgen en we moeten van het eiland af. Morgen rond 13.00 uur is het water laag genoeg om weer terug te gaan.

We wandelen terug naar Longrock en hebben vanaf het strand een zonsondergang met St Michael's Mount op de voorgrond.

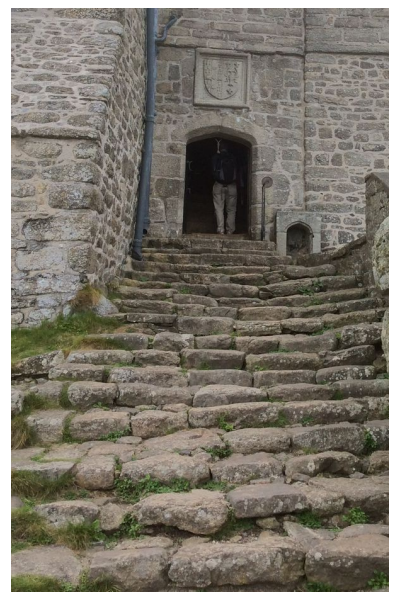
Dinsdag 6 september

Marazion St Michael's Mount beach – Lizard Point Henry's Campsite

Het is mistig geworden en Mount St Michael is onzichtbaar. Pas tegen 10 uur trekt het wat open en kun je de onderkant van het eiland zien; het kasteel staat nog in de mist.

We fietsen langs de kustweg naar het begin van het pad naar het kasteel. Er staat nog ruim een meter water, teveel om te gaan waden. We besluiten om mee te varen met een sloepje dat toeristen voor £ 2 overzet. Je klimt ongeveer 100 meter via een steil pad en een nog steilere trap omhoog. Onderweg passeren we het dikkere deel van de Engelse natie die roodaangelopen staan te puffen en uit te rusten om daarna weer verder omhoog te strompelen. Maar ze komen wel boven!

De ingang is laag en je moet flink bukken om binnen te komen. In de hal wordt je welkom geheten door een meisje. Het kasteel is keurig ingericht. Er lopen behoorlijk wat personeelsleden rond om alles te onderhouden en te poetsen. We betrapten er één die met witte

handschoenen en een speciaal stofzuigerhulpstuk de boeken afzoog terwijl een ander het zilver poetste.

De burcht heeft een flinke kapel met een modern beeld van St Michael en de duivel. Een van de glas in loodramen uit 1665 heeft Nederlandse teksten. Het is opvallend dat, hoewel het kasteel groot genoeg is, er alleen maar vrij kleine kamertjes en vertrekken zijn. Verder is zijn er de gebruikelijke showpieces te zien: de woonkamer met stijfopgeboende meubels, een grote wapenkamer, wanden vol jachttrofeeën en een kleine bibliotheek. De kaartenkamer is interessant. De St Albins lazen blijkbaar weinig boeken maar gingen wel vaak op reis. Er werd blijkbaar wel behoorlijk gedronken want de sommelier heeft een maquette van het kasteel gemaakt van wijnflessenkurken. Creatief met kurk op de lange eenzame winteravonden.

Als we bij de haven terugkomen staat er nog steeds te veel water om over de weg te kunnen lopen. We laten ons dus weer naar de vaste wal overvaren.

We rijden verder richting Lizard Point, dertig kilometer verderop. Er is geen echte kustweg. De weg loopt een paar kilometer landinwaarts parallel aan de kust. Via een smalle doodlopende straat kun je aan de kust komen. Onderweg moeten we een paar keer omrijden omdat er twee vliegvelden (een groot marinevliegveld en een burgerluchthaventje) in de weg liggen.

Onderweg slaan we af naar de kust, naar Poldhu Cove, waar boven een klein surfstrandje een groot wit hotel op de cliffs staat. Een prima plek om je in de herfst met een boek en een borrel terug te trekken terwijl de wind de pannen van het dak waait. Achter Poldhu Hotel ligt het Marconi Centre, een houten gebouw met verschillende zendmasten en long wire antennas. Ze zitten vol met spreuwen die zich al verzamelen voor de herfsttrek.

Hier werd door Guglielmo Marconi voor het eerst direct radiocontact (via morsecode) met Amerika gelegd. Marconie was een Italiaanse natuurkundige die getrouwd was met de dochter (en erfgename) van een Noord-Ierse whiskystokerij. Dankzij zijn pionierswerk hebben we nu allerlei vormen van draadloze communicatie en Marconi werd rijk door de patenten en de verkoop van zenders en ontvangers t.b.v. de scheepvaart.

Het centrum zelf is gesloten maar je kunt wel het terrein op. Daar staat bij de oude funderingen van de zendmasten een monument dat herinnert aan het historische moment. Het is hoog en lelijk en de top, de wereldbol die omspant wordt door twee gestileerde zendmasten, doet denken aan Batman met z'n maffe masker. We noteren de openingstijden met de bedoeling om op na Lizards Point terug te komen.

Lizards Point is wat eigenlijk Lands End had moeten zijn. De plek waar het land ophoudt, leeg en eenzaam en waar je met het gezicht naar zee gekeerd het hele land achter je hebt liggen. Geen themaparken met interactieve infoborden, bedacht door mensen die denken dat wij de dezelfde

aandachtsspanne hebben als zichzelf. Nee, smalle hobbelige zand- en kleipaden, stenen muurtjes, braamheggen en schapen en koeien in de wei. Lizard zelf is niet veel meer dan een graspleintje (overdag parking) met wat huizen er om heen. Ook hier natuurlijk de onvermijdelijke ijskraam en de souvenirwinkels maar er is ook een slager die brood verkoopt, een pub en een winkels die alles verkoopt onder het motto: "We verkopen alles wat u nodig heeft en wat we niet hebben heeft u niet nodig". Zo simpel kan de wereld in elkaar zitten.

Net achter het dorpsplein ligt Henry's Campsite. Via een smalle toegang kom je in het hippie-paradijs. Henry heeft zijn achtertuin succesvol in een prachtig kampeerterrein veranderd met palmen en allerlei exotische planten. Riet, hoge graspluimen, exotische planten en fuchsiaheggen zorgen voor tientallen intieme en windbescherpte plekken die zelfs de meest romantische kampeerder doen kwijlen. De gemeenschappelijke ruimte heeft geen elektriciteit maar wel houtje touwtje internet en staat vol

oude bankstellen. Er liggen gitaren en mandolines voor algemeen gebruik, er lopen kippen, eenden en ganzen rond en er zijn doe-het-zelf toiletten en douches. Alles in felle kleuren geschilderd en volgepropt met beelden en ander knutselwerk met hout.

We kunnen er net in met onze bus. De camping is meer ontworpen op het formaat van de oude Volkswagenbusjes. Die staan er veel te horen aan aan het kenmerkende geluid van de luchtgekoelde boxermotor.

's Avonds wandelen we langs de westkust, via Kynance Cove en Devil's Bellows naar de zuidelijk gelegen vuurtoren op Lizard point. De cliffs bestaan hier uit lagen hard en zacht gesteente dat door de zee wordt uitgesleten. Er zijn allerlei dramatische vormen te zien en aan de laagwaterlijn zijn grotten. Het is dinsdagavond en de reddingsboot heeft haar wekelijkse oefenavond. Met grote snelheid varen ze tussen de rotsen van Kynance Cove, manoeuvreren voor en achteruit in smal vaarwater en vertrekken daarna richting zee.

Bij Polpeor Cove staat het oude botenhuis van de reddingsboot en zwemmen de zeehonden rond tussen de rotsen. Er is een grotere reddingsboot gekomen die niet in het oude botenhuis paste. Daarom is er aan de meer beschutte oostkant van de Lizard een nieuw en groter botenhuis gebouwd. In de verte zien we de grote vrachtschepen de kaap ronden en naast ons liggen hopen zand afgezet met witte linten, een opgraving dus. Aan een boom bij het pad hangt een bericht dat de archeologen bezig zijn met proefsleuven om een oud massagraf te zoeken. Heel de bemanning van een op de Lizard gestrande schoener zou daar begraven moeten liggen.

We worden aangesproken door twee oude mannen die op een bankje over zee zitten te kijken. Ze vragen of we niet moe zijn van al dat geklim. De een is een local en de andere is een Londense bankdirecteur die hier een huisje heeft. Binnen no time zijn we in discussie over de Brexit en en het al het leed en de ellende die de Britten moeten ondergaan als lidstaat van Europa. Nu mogen ze het op eigen kracht gaan proberen.

Het is donker voor we er erg in hebben en we moeten nog via het kustpad rond de vuurtoren om terug op de camping te komen. Het is opletten geblazen: het pad loopt via een wei vol jonge uitbundige stiertjes. Het is uitkijken voor de koeienvlaaien en opletten dat ze de hond niet achterna gaan.

De Lizard is gekend om zijn serpentinsteen. In gepolijste vorm is het net wortelnoten. Toen koningin Victoria de Lizard in 1846 bezocht kocht ze (kreeg ze?) een tafeltje van serpentinsteen. Gevolg: heel de natie wilde ook een object van deze bijzondere steensoort en de lokale economie kreeg een stevige impuls.

Woensdag 7 september

Lizard Point Henry's Campsite – Maenporth Beach

's Morgens hangt de mist over de Lizard en de misthoorn van de vuurtoren laat iedere 30 seconden horen dat ie er nog is. Zoals gebruikelijk klaart het tussen 10 en 11 uur op en begint de zon volop te schijnen.

Ondertussen is het gelukt om het zijraam van de bus te repareren. Op de camping hadden ze een rommelschuur met materiaal. Het raam kan weer op en neer en is inbraakproof. Thuis bestellen we wel een origineel vervangingsonderdeel. Voorlopig kunnen we hiermee vooruit.

We wandelen naar Church Cove aan de oostkant van Lizard. Daar ligt het botenhuis van de reddingsboot.

Onderweg komen we langs de St Wynwallow kerk, de laatste kerk waar de dienst nog in het Cornish werd gehouden. Op het kerkhof liggen een paar massagraven met de bemanningen van gestrande schepen.

Van de kerk is het nog een klein stukje naar de zee. Vanwege de hoge rotsen en de hoge zeeën staat het botenhuis van de reddingsboot halverwege de rotsen. De bemanning daalt af via de trap of de lift en bemant de boot. Daarna wordt de boot door het walteam vanaf een steile steiger de zee in gelanceerd. Boven op de rots is een parkeerterrein met de waarschuwing dat parkeren voor eigen risico is. Het kan voorkomen dat de boot moet uitvaren en dat je vastgeparkeerd wordt en pas weer weg kan als de reddingsboot weer binnen is. En dat kan soms wel een dag duren. Het botenhuis lijkt als twee druppels water op dat van Porthstinian Cove bij St David Head in ZW Wales. (zie verslag 9 / 12 augustus).

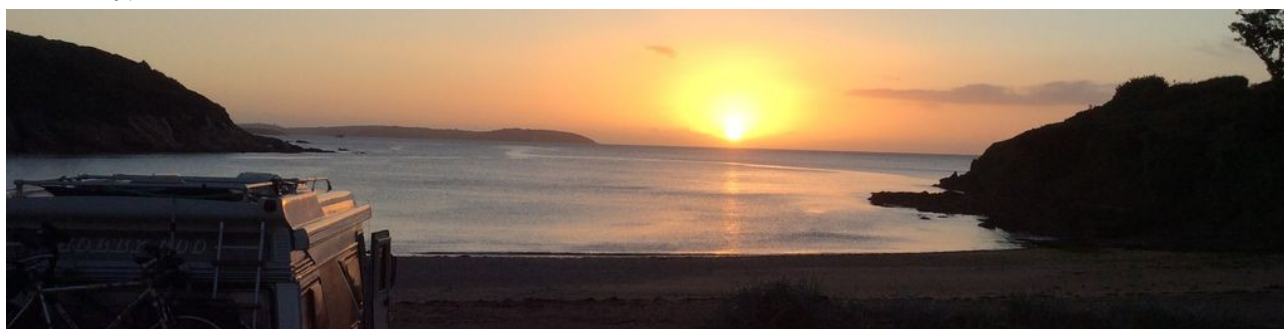

We worden hartelijk ontvangen in het botenhuis. De vrijwilligers zijn apetrots op hun nieuwe boot en het botenhuis. De boot kan op topsnelheid 32 knopen (bijna 60 km) per uur varen en normaal 25 knopen. Tijdens de proefvaart zijn ze naar Frankrijk overgestoken. Op de terugweg was de boot volgeladen met drank maar ze konden sneller varen dan de Franse douane. De overheid loopt altijd achter als het om goed materiaal gaat en kustbewoners blijven smokkelaars.

We vertrekken uit de Lizard en rijden terug naar Poldhu Cove, naar het Marconi Centre. Het is nu wel open en er zijn een aantal zendamateurs bezig om wereldwijd kortegolf contacten te leggen met collega's.

Er is een tentoonstelling met praktische toepassingen van radiogolven en het belang voor communicatie, lucht- en scheepvaart en allerlei aspecten van het dagelijkse leven.

Daarnaast is er een technische tentoonstelling met allerlei oude zenders en ontvangers vanaf de eerste Marconi tot de modernste kortegolftransciever. Een must voor iedereen die vroeger met radio's en zenders heeft zitten klooiën. Je krijgt een persoonlijke rondleiding en mag overal aanzitten. Prima museumpje!

Na Poldhu Cove rijden we richting oost, naar Falmouth. Vlak voor Falmouth overnachten we op het strand van Maenporth. Eindelijk een strandje waar flink gezwommen wordt. Je kunt 500 meter het water in lopen voor het tot de lippen komt. Langs de baai staan een paar vervallen pillboxes uit de 2e Wereldoorlog. Achter ons liggen een paar dure vakantieflats in het groen en voor ons zien we overkant van Falmouth Bay met de vuurtoren van St Anthony Head.

Donderdag 8 september

Maenporth Beach – Penryn Exchequer Quay parking

Falmouth heeft één van de mooiste natuurlijke havenbekkens ter wereld en was eeuwenlang de eerste haven waar de Atlantische scheepvaart Engeland binnenliep en de laatste stop voor het vertrekkende

verkeer. Het doet denken aan de natuurlijke baai op het eiland Mahon (Balearen – Spanje). Vanuit Falmouth Bay is Carrick Roads, het 16 kilometer diepe havenbekken, bereikbaar via een 500 meter breed kanaal met fortten op de heuvels. Carrick Roads werd vroeger goed verdedigd en biedt met haar diepe inhammen veilige ankerplaatsen en beschutting tegen stormen uit welke richting dan ook. Falmouth ligt direct westelijke aan de ingang en was vroeger niet meer dan een vissersdorpje. Het iets noordelijk gelegen Penryn, dat dit jaar 800 jaar bestaat, was de eigenlijke handelshaven. Maar ook hier veranderde de handel en werden de schepen groter en hadden dieper water nodig. Zo kwam Falmouth bovenop te liggen en groeiden de twee plaatsen aan elkaar vast. Voor de marine was de baai ook van groot belang en overal staan marinegebouwen. Precies tegenover Falmouth ligt de haven van Flushing (Vlissingen) dat in de 17e eeuw door Nederlandse ingenieurs werd gebouwd.

Falmouth was ook een belangrijke posthaven. De overzeese post werd met kleine snelle zeilschepen – Falmouth Packets – aan land gebracht en verder vervoerd. Vanuit hier vertrok de expressdienst met scheepsberichten naar de admiraliteit in Londen en vice versa. Zo werd ook het bericht van Nelson's dood na Trafalgar naar Londen gebracht, ieder dorp dat gepasseerd werd in rouw achterlatend. Hieraan kwam in 1852 een einde toen de Post Office een stoomboot kocht en de zeepost via Southampton liet lopen. Op The Moor staat een monument ter nagedachtenis aan de zeepostbodes. Aan de haven staat ook The Queens Pipe, vroeger The King's Pipe, een oven met schoorsteen waarin de douane de geconfisqueerde tabak opstookte. De eigenlijke haven zelf is niet zo groot maar ademt overal geschiedenis uit. Aan de kades kunnen een paar grote handelsschepen aanmeren om te laden of te lossen, de rest moet voor anker op haar beurt wachten. Ook is er bescheiden marinesteiger.

Heel de baai en de inhammen liggen vol met aan boeien afgemeerde schepen. Aan de oostkant van de baai liggen schepen in de modder weg te rotten. Bij ieder laagwater komen ze even boven water.

Falmouth is een centrum voor traditionele houten schepen, gaffelgetuigde werkschepen die door vissers en loodsen gebruikt werden. Klein maar fijn en niet kapot te krijgen. Er liggen een aantal prachtexemplaren in de haven en langs de waterkant zijn verschillende werven bezig met restauratiewerk of nieuwbouw. Jammer genoeg is het verboden om op de werven te komen vanwege de veiligheid. Dat is eigenlijk ook niet zo verwonderlijk als je ziet wat voor een enorm troep er overal ligt. Maar het resultaat telt ... ze maken prachtige boten!

We wandelen langs de havenkant door de stad. Smalle straten met leuke winkels en veel autoverkeer. Ze zouden er goed aan doen al het autoverkeer uit de binnenstad te weren maar dit is een typisch on-Engelse gedachte. We eten vis and chips bij de frituur van Rick Stein en bezoeken het Maritiem Museum aan de Discovery Quay. Het museum ziet er super-de-luxe uit maar wij vinden het wat tegenvallen: veel laten zien maar weinig vertellen. En dan heb je natuurlijk het verschrikkelijke compromis tussen kenniscentrum en kinderspeelplaats. Overigens: de bibliotheek was niet open voor bezoekers. Het is prachtig weer en we wandelen verder langs waterkant en drinken een pint op het terras van het Greenbank Hotel.

We waren op zoek naar de Falmouth Oysters, werkboden die onder zeil oesters dreggen in de baai. Carrick Roads en Falmouth Bay zijn beschermd gebied en vissen met mechanische middelen, motorboten, is verboden. Dat tast de zeebodem onherstelbaar aan. Er mag alleen gevist of gedregd worden met zeilboten. Jammer genoeg is er niet te zien: het seizoen loopt van oktober tot maart.

We parkeren voor de nacht op de Exchequer Quay op de grens van Falmouth en Penryn. Mooi uitzicht op de haven en een toiletgebouw om de hoek.

's Avonds wandelen we de hoofdstraat van Penryn in, veel auto's en weinig stoep en haasten ons naar de bus toen het begon te regenen. We hadden natuurlijk geen jas of paraplu bij.

Vrijdag 9 september

Penryn Exchequer Quay parking – Anthony Head / Cellars Beach

De regen is weer weg en de zon begint te schijnen. Naast ons aan de kade ligt een bijzonder gebouw in het water. Het is een soort kantoorboot maar dan van beton. Het heeft de vorm van een schip en er is een architectenbureau in gevestigd. Er staan vier windmolens op het dak waarvan er een afgrijselijke herrie maakt: kapotte lagers of iets dergelijks. Maar het ziet er wel apart uit.

We wandelen naar de overkant van het water naar Falmouth Yacht Brookers. Daar hebben we Cornish Crabber 26 gezien die te koop staat. We krijgen de sleutels mee en bekijken de boot van binnen en van buiten. Prima boot, bijna nieuw, goed uitgerust maar wel een flinke prijs.

Na de bezichtiging lopen we naar Miss Peapod's kitchen, in een slijk appartementen- en bedrijvencomplex aan de waterkant gemaakt met Europese regionale subsidies, voor een kop koffie en wat internet. Daar komen we een vrouw tegen die we ook op de werf bij de Crabber gezien en gesproken hebben. Ze is op zoek naar woonruimte want ze heeft, na jaren varen in de Middellandse Zee, haar boot verkocht en wil wat meer in de buurt van de familie zitten.

We vertrekken en rijden om de baai van Falmouth heen naar Trelissick Garden, een landgoed met vreselijk mooie tuinen aan de River Fall. Het is van National Trust en je moet er geweest zijn zeggen de kenners. Het was het landgoed van meneer Gilbert die kapitalen verdiende met de winning van koper en tin. Hij verdiende zoveel dat hij de bijnaam kreeg "Guinea-a-Minute" Gilbert. Een guinea uit 1850 was, vrij vertaald naar nu ongeveer 100 euro waard.

De tuin is mooi maar we hebben allebei niet zoveel op met al dat geknip en gesnoei. Bij de uitgang van de tuin moet je door een winkeltje waar ze planten, handboeken en snoeigereedschap en kruiwagens in diverse kleuren verkopen. Er tegenover is een tearoom en een goede ze hands bookshop waar we de biografie van Eric Clapton kopen.

We steken de rivier over met de King Harry Ferry. Het diepe water van de kreek was een verzamelplaats voor de vaartuigen die voor D-Day gebruikt werden. Nu liggen er kweekbedden voor mosselen en wachten grote vrachtschepen zij aan zij op vracht of de sloper. Dankzij de voorbereidingen voor de invasie werd er een betonnen weg aangelegd en kwam er meer verkeer zodat de kleine motorferry vervangen kon worden voor een grote kettingveerboot.

We rijden helemaal om de baai en haar kreek heen en mijden waar mogelijk de kleine wegen. Die zijn te steil voor ons.

Bij St Anthony Head parkeren we op de National Trust parking bij de verlaten kustbatterij. Het uitzicht is formidabel en je krijgt een goede indruk van de strategische positie van Falmouth en Carrick Roads. We willen hier eigenlijk de nacht doorbrengen maar tegen het donker komt een NT-medewerker ons

vriendelijk vertellen dat we daar niet mogen staan. Een kilometer verder is een vlak graslandje waar dat wel mag. In de regen rijden we naar de aangewezen plek en brengen daar de nacht door.

Zaterdag 10 september

St Anthony Head / Cellars Beach – Carlyon Bay camping

's Morgens vroeg rijden we terug naar St Anthony Head en ontbijten met uitzicht op de baai. Daarna wandelen we rondom de kaap en de kustbatterijen. Er begint een zeilwedstrijd en er komt een enorm cruiseschip, te groot voor de haven, aan dat in Falmouth Bay voor anker gaat.

De fuchsiastekken die we uit Wicktown (Schotland) hadden meegenomen hebben het niet gehaald. Ze zijn requiem. Ondanks de liefdevolle verzorging bleven ze zwak en bleek de reis te zwaar om wortel te schieten en aan te sterken voor de tocht naar het continent. Eén voor één verdorden de stekken. En dat terwijl we ons zo hadden verheugd op thuis een originele wilde fuchsiaheg aan te planten. Het probleem is dat je overal fuchsiaplanten kunt kopen. In alle soorten, maten en kleuren maar geen wilde met van die mooie kleine rode bloemtrossen. De laatste verdorde stek hebben we, samen met de resten van een bakje snijsla, bijgezet en achtergelaten op St Anthony Head.

We rijden via de Cornish Riviera, zo wordt het althans genoemd, door de Pendower Valley naar St Austell. Daar liggen de kaoline-mijnen en werd de klei voor o.a. het Wedgewood porselein gedolven. Vanuit de verte zie je de hoge witte afvalhopen al liggen in het landschap.

We gaan op bezoek bij de Wheal Martyn mijnen aan de A391 noord van St Austell. Daar is in de oude fabriek een museum over de kleiwinning met daarnaast een nog in bedrijf zijnde mijn.

Alles wordt in dagbouw gedolven in steeds groter worden gaten. Stukken van de heuvel worden met dynamiet opgeblazen en de brokken worden met een hogedrukspuit met water bespoten. De klei spoelt met het water naar de bodem van de mijn waar het met een lopende band naar boven wordt gebracht. Vandaar spoelt het via verschillende bezinkbekkens, per bekken een andere kwaliteit, naar beneden. Het bezinksel wordt gedroogd en de klei is klaar voor levering.

Heel vroeger werd de kaolineaarde en de “china earth”, beiden nodig om het mooiste porseleinwerk te maken, uit China gehaald. De afstand was groot en de grondstoffen waren dus schaars en duur.

Toen werden rond St Austell kleiputten ontdekt die kaoline en de china-aarde van zeer hoge kwaliteit leverden. Er werden direct ondernemingen opgezet en mijnen geopend. Eén van de eerste grote klanten was meneer Wedgewood. Later volgden alle andere porseleinfabrieken in Engeland.

Door het uitspuiten van de klei ontstaat er veel kalkhoudend afval dat op enorme bergen wordt gestapeld. De klei werd naar de haven van Charlestown (gebouwd door John Smeaton van het Eddystone Lighthouse) gebracht om verscheept te worden naar de fabrieken in Midden en Noord-Engeland.

Vroeger zag het er daar zwart-wit uit. Witte stof van de klei die ingeladen werd en zwarte stof van de steenkool die uitgeladen werd.

Het is onmogelijk om ergens bij de kust te kamperen. Er staan villawijken, spoorwegen en golfbanen in de weg. We kiezen noodgedwongen voor de camping bij Carlyon Bay. Als je binnenkomt rijden ziet die er sjeik uit en we waren al bang dat we de hoofdprijs moesten betalen maar dat viel 100% mee.

Aan het strand van Carlyon Bay staan strandtenten en hebben horeca-ondernemers hun plek afgezet. Het is de enige keer dat we dit hebben gezien aan de kust. Aan de poort bij de parkeerplaats hangt een vergunning waaruit blijkt dat het gemeentebestuur voor de eerste keer (experimenteel) vergunning verleend aan uitbaters van strandtenten en speciale beach-evenementen. Ze zijn op het strand druk in de weer met geluidboxen en een megascherm. Er staat een nachtfilm op het programma: "Pretty Woman". De hele kust kan meeluisteren.

Zondag 11 september

Carlyon Bay camping

Vandaag gaan we het Eden project een paar kilometer ten noorden van onze camping bezoeken.

Het project is in de jaren 90 opgezet door een groep jonge idealisten die iets wilden doen wat nog niet eerder gedaan was en wat onze plaats in de natuur duidelijk maakte. Ze bouwden in de krater van een

verlaten kleimijn een serie enorme domes (halve pingpongballen van een sterks soort driedubbelwandig noppenplastic) waarin ze verschillende microklimaten lieten ontstaan. Zo kwam de grootste broeikas ter wereld tot stand met onder meer een regenwoud, een woestijn, een stukje Middelandse Zee en thematuinen rondom specerijen, koffie, thee en de heetste pepers ter wereld. Buiten de kassen liggen tuinen waarin groenten worden geteeld en waar je alle wilde planten van Cornwall kan vinden.

Het is ongelooflijk wat een stel gekken met een plan hier voor elkaar hebben gekregen. Momenteel is het een broedplaats voor nieuwe ideeën over hoe om te gaan met ons veranderend klimaat en wat we

over een aantal jaren zullen eten en hoe dit verbouwd kan worden. Er wordt samengewerkt met overheid, scholen en universiteiten en men voert zelf projecten overal ter wereld uit. Er wordt geteeld, gegroeid, geleerd, gekookt, geëxperimenteerd en nagedacht. Je komt bij een bezoek tijd te kort en daarom is het maar goed dat een toegangskaartje een heel jaar geldig is. Geen lang verhaal ga naar Cornwall en ga kijken, dompel je onder en laat je inspireren! Je komt er anders uit dan dat je er binnen ging!

wordt vervolgd